

Czym się kiedyś bawiono?

1. B

Chłopiec bawi się **jo-jo** czyli ciężarkiem w formie szpulki, która opuszczona na sznurku rozwija go wpadając w ruch obrotowy. Wizerunek pochodzi ze starożytnej greckiej wazy i świadczy, że zabawka była znana już w antycznej Grecji. Prawdopodobnie zabawka wywodzi się z Chin.

Zdjęcie: Chłopiec bawiący się jo-jo na antycznej greckiej wazie z ok. 440 r. p.n.e.
(Altes Museum_wikipedia)

2. A

Klik-Klak jest zabawką zręcznościową złożoną z dwóch kulek z twardego materiału, połączonych sznurkiem. Zabawa polega na chwyceniu sznurka w środku i wykonywaniu energicznych ruchów ręką w górę i w dół, tak aby kulki zataczając półokręgi, zderzały się na przemian nad i pod dłoń. Nazwa zabawki pochodzi od charakterystycznego dźwięku wydawanego przez zderzające się kulki.

Zdjęcie: Dziewczynka z klik-klakiem, 1971 r., aut. Grażyna Rutowska
(Narodowe Archiwum Cyfrowe_ szukajwarchiwach.gov.pl)

3. B

Pierwsze puzzle powstały w 1766 roku (**254 lata temu**). Johna Spilsbury stworzył puzzle w formie mapy Europy, które miały pomagać w nauce geografii. Ten londyński kartograf i grawer naklejał wydrukowane mapy na mahoniowe deseczki i rozcinał wzdłuż granic państw. Jako pomocy dydaktycznej tego rodzaju układanki zaczęto stosować również przy nauczaniu innych przedmiotów. Puzzle szybko rozprzestrzeniły się w Anglii, używano ich również dla rozrywki. Układanki tworzone dla dorosłych przedstawiały znane osobistości bądź wydarzenia. Bardziej skomplikowane kształty elementy układanek przyjęły w połowie XIX wieku dzięki użyciu specjalnej piły włościcowej. Największe seryjnie wyprodukowane puzzle mają 32 232 elementy.

Zdjęcie: Puzzle Johna Spilsbury'ego Mapa Europy 1766 r. (British Library_wikipedia)

4. C

Grzechotka znana była już w odległej starożytności, o czym świadczą znaleziska archeologiczne z Mezopotamii, Egiptu, Grecji. Najstarsze grzechotki są zrobione z gliny, mają kształt jaja. Środek wypełniały nasiona zbóż lub gliniane kulki. Z czasem grzechotki zaczęły przyjmować inne formy, np. zwierząt. Były wykonywane z ceramiki, twardych części roślin, również z metali szlachetnych. Grzechotki mogły pełnić rolę przedmiotu magicznego, służyły do odstraszenia złych duchów.

Zdjęcie: Gliniane grzechotki ze zbiorów Muzeum Ślązańskiego w Sobótce (wikipedia)

Jak wyglądali jak byli małi?

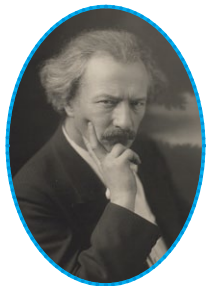
1. **Maria Skłodowska-Curie** (1867–1934),
fizyczka, chemiczka, laureatka Nagrody Nobla.

*Maria Skłodowska w wieku dziecięcym, domena publiczna,
Maria Skłodowska-Curie, polona.pl*

2. **Władysław IV Waza** (1595–1648),
król Polski.

*Portret Władysława IV Wazy jako dziecka, MNW
Władysław IV Waza, MNW*

3. **Ignacy Jan Paderewski** (1860–1941),
pianista, działacz na rzecz niepodległości Polski.

*Portret Ignacego Jana Paderewskiego w wieku dziecięcym,
ok.1864, MNW
Ignacy Jan Paderewski, polona.pl*

4. **Zygmunt Krasiński** (1812–1859),
poeta romantyczny.

*Portret Zygmunta Krasińskiego jako dziecka, kopia obrazu
Henri Riesenera, ok.1816 r., MNW
Zygmunt Krasiński, polona.pl*

5. **Jan Lechoń** (1899–1956),
poeta, krytyk literacki i teatralny.

*Jan Lechoń jako dziecko w stroju krakowskim, 1904 r., polona.pl
Jan Lechoń, NAC*

Spróbuj zgadnąć!

1. Dąbrówka

2. Bolesław Krzywousty

3. Bitwa pod Grunwaldem